

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 21.01.2000
KOM(1999) 708 slutlig

2000/0021 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

I. INLEDNING

1. Fri rörlighet för personer är en av grundprinciperna i EG-fördraget. Den gäller naturligtvis anställda och egenföretagare, och lärare och utbildare tillhör i princip den kategorin. Men fri rörlighet gäller inte bara yrkesverksamma. De personer som, ofta utanför yrkesverksamheten, vill påbörja eller fullfölja studier, yrkesutbildning eller volontärverksamhet, skall också kunna åtnjuta denna frihet när de väljer att bege sig till ett annat land inom gemenskapen, vare sig det är utanför eller inom ett EU-program.
2. Fri rörlighet innebär såväl rätt att komma in på medlemsstaternas territorium som att vistas där. De EU-medborgare som utövar denna rättighet åtnjuter garantin i artikel 12 i EG-fördraget enligt vilken all diskriminering på grund av nationalitet är förbjuden.

II. BAKGRUND

3. Europas medborgare är sedan länge intresserade av rörlighet för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare. I samband med förverkligandet av den inre marknaden, och alltså av ett område utan gränser, blir rörligheten för dessa personer av allt större vikt i bejakandet av det europeiska medborgarskapet, samt ett sätt att uppnå interkulturell och samhällelig integrering. Det är från och med 1980-talets senare hälft som gemenskapens verksamhet på detta område tagit fart i och med att man antagit ett antal EU-program, bland annat Comett för yrkesinriktad utbildning (1986), Erasmus (1987) för allmän utbildning och Ungdom för Europa för ungdomar (1988). Sedan dessa program inrättades har de tillsammans med program som tillkommit senare, däribland Europeiska volontärtjänsten, gjort det möjligt för hundratusentals européer att vistas i ett annat land i gemenskapen för att förverkliga sina projekt. Till denna rörlighet inom ramen för gemenskapens program tillkommer medborgarnas spontana rörlighet på eget initiativ.
4. Europaparlamentet har genom ett antal resolutioner betonat hur viktigt det är att gå mot ett fullt förverkligande av den fria rörligheten för personer inom det europeiska området. Parlamentet har också förespråkade att man avlägsnar hinder för rörlighet, så att de personer som så vill kan åtnjuta rörlighet i gemenskapen utan begränsningar.
5. Även ministerrådet har uttalat sig för förverkligandet av ett öppet område, där hindren för rörlighet måste undanröjas. Vad gäller allmän utbildning har rådet bekräftat, först i sin resolution av den 24 maj 1988¹ och i sina slutsatser av den 27 november 1992², att rörlighet för studerande och för lärare är av yttersta vikt i utvecklingen av den europeiska dimensionen i högskoleutbildningen. Därefter, i sina slutsatser av den

¹ EGT C 177, 6.7.1988, s. 5.

² EGT C 336, 19.12.1992, s. 4.

11 juni 1993³, uppmanade rådet medlemsstaterna att på ett beslutsamt sätt sträva efter att avlägsna hindren för rörlighet inom högskoleutbildningen. Rådet uttryckte sig i samma ordalag vad gällde yrkesinriktad utbildning. I rådets resolution av den 3 december 1992 om klarhet och tydlighet rörande kvalifikationer, och i rådets resolution av den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller yrkesutbildningsbevis, uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förbättra den ömsesidiga förståelsen av kvalifikationssystemen i de olika medlemsstaterna samt av själva kvalifikationerna och på så sätt underlätta rörligheten. Kommissionen och Cedefop har inrättat ett "Europeiskt forum för klarhet och tydlighet i yrkeskvalifikationer" för att följa upp dessa resolutioner med konkreta förslag. Dessutom erinras det i det första skälet i beslutet av den 21 december 1998⁴, genom vilket rådet inför det s.k. Europass-utbildningssystemet som syftar till att säkerställa bättre erkännande av yrkesutbildning utomlands, att införandet av en politik för yrkesinriktad utbildning inbegriper rörlighet för personer som genomgår sådan utbildning. Vad slutligen gäller unga volontärer, har rådet och ministerna för ungdomsfrågor i sina slutsatser av den 30 november 1994⁵ erkänt det ökande intresset som visats genom att man utvecklar volontärtjänstgöring på europeisk nivå, och de har betonat att det är nödvändigt att undanröja hindren för volontärernas rörlighet.

6. I kommissionens Agenda 2000 prioriteras rörligheten för de personer som omfattas av denna rekommendation, medan meddelandet "För ett kunskapens Europa" ger ytterligare stöd till denna tendens.
7. Dock betonas det i kommissionens grönbok från oktober 1996 *Grundutbildning, vidareutbildning, forskning: hinder för rörlighet över gränserna*⁶ och i "Rapporten från högnivågruppen om fri rörlighet för personer" med Simone Veil som ordförande, att rörligheten för studerande, för personer som genomgår yrkesinriktad utbildning och för unga volontärer, samt i mindre utsträckning rörlighet för lärare och utbildare, alltjämt och trots det EG-regelverk som redan finns, stöter på avsevärda hinder som måste undanröjas.
8. I kommissionens grönbok och i rapporten från högnivågruppen föreslås insatser som kan bidra till att de kartlagda hindren undanröjs. I de efterföljande diskussionerna har man betonat behovet av en insats på gemenskapsnivå för att uppmana medlemsstaterna att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att man successivt undanröjer svårigheterna och på så sätt gör det möjligt att erbjuda EU-medborgarna en rad rättigheter som leder till verklig rörlighet. Vid Europeiska rådets möte i Amsterdam antogs en handlingsplan för den inre marknaden som skall bidra till att förbättra genomförandet av denna marknad. I planen fastställs fyra strategiska mål, däribland införandet av en enhetlig marknad för alla medborgare, och dessa mål omfattar åtgärder beträffande uppehållstillstånd och rörlighet inom unionen, samt en mekanism för en permanent dialog med medborgarna. Dessa överväganden visar att det är nödvändigt med en insats från gemenskapens sida, vilken måste åtföljas av medlemsstaternas insatser. Denna rekommendation antas följaktligen i enlighet med subsidiaritetsprincipen som enligt protokollet om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen (särskilt artikel 5 i detta) rättfärdigar insatser från

³ EGT C 186, 8.7.1993, s. 1.

⁴ EGT L 17, 22.1.1999, s. 45.

⁵ EGT C 348, 9.12.1994, s. 2.

⁶ KOM(96) 462 slutlig.

gemenskapens sida i sådana frågor som rörlighet som innehåller gränsöverskridande aspekter.

III. MÅLSÄTTNING

9. Målen med rekommendationen är följande:

- Att få medlemsstaterna att avlägsna de stora hinder som ännu, trots gemenskapens regelverk, kvarstår vad gäller fri rörlighet för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare.
- Att få medlemsstaterna att vidta åtgärder så att medborgare i länder utanför unionen, lagligt och varaktigt bosatta i gemenskapen, omfattas av de bestämmelser i gemenskapsrätten som gäller fri rörlighet och likabehandling, samt av det som föreskrivs i denna rekommendation, samt att få medlemsstaterna att behandla medborgare i länder utanför unionen på samma sätt som EU-medborgare när dessa inom ramen för ett EG-program fullföljer studier, yrkesinriktad utbildning, deltar i volontärtjänst eller är verksamma som lärare eller utbildare.
- Att uppmana medlemsstaterna att införa strategier för att införliva rörlighet över gränserna i sina nationella politiska åtgärder som gäller de grupper som avses i denna rekommendation, detta för att uppmuntra denna rörlighet.
- Att bidra till spridningen av de goda lösningar som utvecklas bland annat inom ramen för EU-programmen Sokrates, Leonardo da Vinci och Europeiska volontärtjänsten.

10. För att uppnå dessa mål uppmanas medlemsstaterna att bland annat se till att de personer som deltar i rörlighet inte förlorar på detta under eller efter utlandsvistelsen genom att deras rättigheter, bland annat vad gäller social trygghet, försämras; att ge vederbörligt erkännande åt den erfarenhet som förvärvats i den mottagande medlemsstaten, och att främja rörlighet i informationskampanjer genom att förklara vilka villkor som gäller.

IV. RÄTTSLIG FORM OCH GRUND

11. En rekommendation är det bästa handlingssättet för att avlägsna de hinder för rörlighet som finns på så olika områden som erkännande av erfarenheten, uppehållstillstånd, social trygghet eller skattefrågor. Man behöver i detta sammanhang knappast erinra om att varje kategori av berörda personer har sina särdrag, vilka gör att man inte kan behandla alla på ett och samma sätt. Även inom dessa kategorier måste man skilja på situationen i de olika medlemsstaterna eftersom varje land har sitt specifika system. De hinder som man stöter på i en medlemsstat behöver inte nödvändigtvis vara de hinder man möter i en annan. Mot denna bakgrund är alltså en rekommendation det bäst anpassade instrumentet i förhållande till de mål man vill uppnå, eftersom man därigenom undviker att ålägga medlemsstaterna en gemensam mall utan snarare strävar efter att uppmuntra varje stat att förbättra sin egen situation, vilket är i enlighet med den ovannämnda subsidiaritetsprincipen. Eftersom rekommendationen även ger

större handlingsfrihet till medlemsstaterna än ett tvingande instrument, är även proportionalitetsprincipen fullt respekterad genom rekommendationen⁷.

12. Denna rekommendation grundar sig på artiklarna 149 och 150 i EG-fördraget. I dessa artiklar föreskrivs insatser från gemenskapens sida inom allmän och yrkesinriktad utbildning samt för ungdomar i samarbete med medlemsstaterna. I dessa bestämmelser framhålls uttryckligen behovet att främja rörlighet för de personer som omfattas av denna rekommendation.

⁷ På andra områden föredrar redan kommissionen att utfärda rekommendationer hellre än exempelvis direktiv, med ledning av överväganden förknippade med proportionalitetsprincipen. Detta har varit fallet med kommissionens rekommendation av den 30 mars 1998 om principer som skall tillämpas på de instanser som är ansvariga för förfaranden för reglering av konsumenttvister utanför domstol: se kommissionens rapport "Bättre lagstiftning" från 1998, KOM(1998)715 slutlig, s.6, punkt 6.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS REKOMMENDATION

om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 149.4 och 150.4 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget, och

av följande skäl:

- (1) Rörlighet över gränserna för personer bidrar till att olika nationella kulturer utvecklas samt gör det möjligt för de som är berörda att berika sina egna kultur- och yrkeskunskaper, och för hela det europeiska samhället att dra nytta av dessa effekter. Dessa erfarenheter blir desto mer nödvändiga i och med att perspektiven för sysselsättning för närvarande är begränsade, och att arbetsmarknaden förutsätter mer flexibilitet och förmåga att anpassa sig till förändringar.
- (2) Rörlighet för studerande, för personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, för unga volontärer, för lärare och för utbildare, oavsett om den sker inom eller utanför EU-program, omfattas av den fria rörligheten för personer. Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna som skyddas genom EG-fördraget. Rätten till fri rörlighet och rätten att uppehålla sig fritt erkänns för övrigt för varje unionsmedborgare i artikel 18 i EG-fördraget⁴.
- (3) I rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1998 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer⁵, senast ändrat genom Anslutningsakten för Österrike, Finland och

¹ EGT C , , s. .

² EGT C , , s. .

³ EGT C , , s. .

⁴ Se dokumentet "Tillämplig gemenskapsrätt för studerande, personer som genomgår yrkesutbildning, unga volontärer, lärare och utbildare som förflyttar sig inom gemenskapen".

⁵ EGT L 257, 19.10.1968, s. 13.

Sverige, erkänns rätten till bosättning för arbetstagare och deras familjer. I rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätten till bosättning för studerande⁶, åläggs medlemsstaterna att bevilja uppehållstillstånd till varje studerande som är medborgare i en annan medlemsstat och som är antagen till en yrkesutbildning, samt att bevilja uppehållstillstånd till dennes make eller maka och de barn som de försörjer och som inte åtnjuter denna rättighet på grundval av någon annan bestämmelse i gemenskapsrätten. I rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning⁷ erkänns mer allmänt rätten till bosättning för europeiska medborgare under vissa förutsättningar.

- (4) Även rörlighet för studerande, för personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, för unga volontärer, för lärare och utbildare, omfattas av den princip om icke-diskriminering på grund av nationalitet som följer av artikel 12 i fördraget. Denna princip gäller de områden som omfattas av fördraget, vilket domstolen flera gånger har bekräftat i sina domar. Principen gäller följaktligen för allmän och yrkesinriktad utbildning samt för ungdomsfrågor, dvs. de områden som avses i artiklarna 149 och 150 i EG-fördraget.
- (5) Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen⁸, senast ändrad genom förordning (EG) nr 1393/1999⁹, har delvis blivit tillämplig i fråga om studerande.
- (6) I rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskrafters fria rörlighet inom gemenskapen¹⁰, senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92¹¹ föreskrivs likabehandling vad gäller tillträde till allmän och yrkesinriktad utbildning för arbetstagare och deras familjemedlemmar som utövar sin rätt till fri rörlighet.
- (7) Erkännandet av yrkeskvalifikationer för att man skall få tillgång till och kunna utöva reglerade yrken som exempelvis lärare regleras i gemenskapen av den generella ordning som det finns bestämmelser om i rådets direktiv 89/48/EEG¹² och rådets direktiv 92/51/EEG¹³, senast ändrat genom direktiv 97/38/EG¹⁴.
- (8) I rådets resolution av den 3 december 1992 om klarhet och tydlighet rörande kvalifikationer¹⁵, och i rådets resolution av den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller yrkesutbildningsbevis¹⁶, uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att vidta åtgärder för att "förbättra den ömsesidiga förståelsen av kvalifikationssystemen i de olika medlemsstaterna samt av själva kvalifikationerna" genom att göra dem klarare och lättare att läsa och följaktligen mer genomblickbara. Det har dessutom inrättats ett Europeiskt forum för klarhet och tydlighet i

⁶ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

⁷ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁸ EGT L 149, 5.7.1971, s. 2 (En uppdaterad version av förordningen finns i bilagan till förordning (EG) nr 118/97).

⁹ EGT L 164, 30.6.1999, s. 1.

¹⁰ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2.

¹¹ EGT L 245, 26.8.1992, s. 1.

¹² EGT L 19, 24.1.1989, s. 16.

¹³ EGT L 209, 24.7.1992, s. 25.

¹⁴ EGT L 184, 12.7.1997, s. 31.

¹⁵ EGT C 49, 19.2.1993, s. 1.

¹⁶ EGT C 224, 1.8.1996, s. 7.

yrkeskvalifikationer som skall formulera konkreta förslag till hur dessa resolutioner skall omsättas i praktiken.

- (9) Dessutom har medlemsstaterna uppmanat kommissionen att undersöka möjligheten att på frivillig grund införa en europeisk bilaga till examensbevis om överensstämmelse mellan akademiskt och yrkesmässigt erkännande av examensbevis¹⁷. Det arbete som kommissionen tillsammans med Europarådet och Unesco utfört i detta avseende är nu avslutat och kommer snart att följas upp med en kampanj för att uppmärksamma frågan.
- (10) Trots de bestämmelser som nämns ovan har kommissionen i sin grönbok *Grundutbildning, vidareutbildning, forskning: hinder för rörlighet över gränserna*¹⁸, som antogs av kommissionen i oktober 1996, nödgats konstatera att det finns hinder för rörligheten. Den olika status som studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, lärare och utbildare har i medlemsstaterna, bland annat vad gäller bestämmelserna om arbetsrätt, social trygghet eller beskattning, utgör ett hinder för rörligheten. Även det förhållandet att volontärtjänstens särart inte erkänns utgör ett hinder för rörligheten för unga volontärer.
- (11) I grönboken föreslås en rad handlingssätt för att undanröja dessa hinder. Dessa handlingssätt har i stor utsträckning godkänts inom ramen för debatter som anordnats kring detta ämne i medlemsstaterna. Det är följaktligen nödvändigt att undanröja dessa hinder för rörligheten.
- (12) Denna rekommendation antas i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen såtillvida att, som just betonats ovan, en insats från gemenskapens sida, som kompletteras av medlemsstaternas insatser är nödvändig för att undanröja hindren för fri rörlighet. Det bör i detta sammanhang betonas med hänsyn till artikel 5 i protokollet om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen att rörlighet till sitt väsen är gränsöverskridande och fordrar därför insatser från gemenskapens sida. Denna rekommendation är även förenlig med proportionalitetsprincipen eftersom den inte ålägger dem som den riktar sig till något tvång utan tvärtom lämnar dem maximalt spelrum för att uppnå de eftersträlvade målen.
- (13) Denna rekommendation avser främst medborgare i gemenskapen som vill skaffa sig erfarenhet av en annan medlemsstat än sin egen. Det måste också beaktas att Europeiska rådet vid sitt extra möte i Tampere 15 och 16 oktober 1999 bekräftade att Europeiska unionen måste säkerställa likabehandling av medborgare från tredje land som är lagligt bosatta i en medlemsstat samt att en gemenskapspolitik för integration bör syfta till att erbjuda dem rättigheter och skyldigheter som är jämförbara med dem som gäller för unionsmedborgare. På samma sätt bör även medborgare från tredje land som är långvarigt och lagligt bosatta i gemenskapen omfattas av de bestämmelser i gemenskapsrätten som gäller fri rörlighet och likabehandling, liksom av reglerna i denna rekommendation. På samma sätt bör medborgare i tredje land som deltar i gemenskapsprogram som Sokrates, Leonardo da Vinci eller Europeiska volontärtjänsten kunna omfattas av dessa bestämmelser.

¹⁷ EGT C 195, 6.7. 1996, s. 6.

¹⁸ KOM(96) 462 slutlig.

- (14) De gemenskapsprogram som nämns ovan, har gjort det möjligt att på gemenskapsnivå utveckla god praxis och bra instrument för att underlätta rörligheten för studerande, för personer som genomgår yrkesutbildning, för unga volontärer, för lärare och för utbildare. Man bör i så stor utsträckning som möjligt införa denna goda praxis och dessa instrument.

I. REKOMMENDERAR MEDLEMSSTATERNA

1. Åtgärder som är gemensamma för alla personer som omfattas av denna rekommendation

- a) att vidta lämpliga åtgärder för att främja rörlighet - som aldrig bör motarbetas - för de personer som i en annan medlemsstat önskar fullfölja studier, yrkesinriktad utbildning, delta i volontärtjänst eller vara verksamma som lärare eller utbildare, antingen inom eller utanför gemenskapsprogram. Dessa åtgärder bör komplettera de åtgärder som vidtas genom gemenskapsprogrammen Sokrates, Leonardo da Vinci och Europeiska volontärtjänsten, och inspireras av den goda praxis som utvecklats inom ramen för dessa program. Dessa insatser bör bland annat åtgärda problemet med finansiering av rörligheten genom att bidrag till denna planeras. Bidragen bör även främja inläring av språk i de fall där bristen på dessa språkkunskaper utgör ett betydande hinder för rörligheten. Dessa åtgärder bör göra det möjligt för medlemsstaterna att inrikta rörlighet för de berörda personerna mot verksamhet som inte finns på deras territorium eller mot verksamhet som är nydanande och har framtidsutsikter,
- b) att vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för de berörda personerna att i de berörda miljöerna, särskilt i den akademiska miljön och i yrkesmiljöerna i deras ursprungliga medlemsstat, göra gällande den erfarenhet av rörlighet som de förvärvat i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör medlemsstaterna fullt ut förverkliga de mål som anges i rådets resolution av den 3 december 1992 om klarhet och tydlighet rörande kvalifikationer¹⁹. Dessa mål är dels att göra det möjligt för de berörda personerna att för eventuella arbetsgivare kunna presentera alla kvalifikationer och erfarenheter, och dels att göra det möjligt för dessa arbetsgivare att bedöma dessa kvalifikationer och erfarenheter, särskilt när de förvärvats i en annan medlemsstat, i förhållande till de krav som de ställer för anställning,
- c) att vidta lämpliga åtgärder för att de personer som berörs av denna rekommendation kan komma i åtnjutande av alla fördelar som medborgarna i den mottagande medlemsstaten har när de deltar i samma verksamhet. Dessa fördelar är bland annat rabatter på allmänna transportmedel, bidrag till bostad och måltider, tillträde till bibliotek och muséer osv.,
- d) att vidta lämpliga åtgärder för att de personer som är intresserade av rörlighet lätt kan få tillgång till all nyttig information om möjligheter till allmän och yrkesinriktad utbildning, volontärtjänstgöring och verksamhet som lärare eller utbildare i de övriga medlemsstaterna,

¹⁹ EGT C 49, 19.2 1993, s. 1.

- e) att vidta lämpliga åtgärder så att även medborgare från tredje land som är varaktigt och lagligt bosatta i gemenskapen kan dra nytta av de bestämmelser i gemenskapsrätten som gäller fri rörlighet och likabehandling, liksom av reglerna i denna rekommendation, och att även behandla de medborgare i tredje land som inom ramen för ett gemenskapsprogram fullföljer studier, yrkesinriktad utbildning, deltar i volontärtjänst eller är verksamma som lärare eller utbildare på samma sätt.

2. Åtgärder som särskilt gäller studerande

- a) att säkerställa att man i akademiskt syfte i den ursprungliga medlemsstaten erkänner den studieperiod som genomförts i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör man främja användningen av det europeiska meritöverföringssystemet ECTS-systemet (European Credit Transfer System) som bygger på tydligheten i kursplanerna och garanterar erkännandet av akademiska resultat i ett avtal som på förhand upprättas mellan den studerande och ursprungs- respektive värdhögskolan. I samband med detta bör lämpliga åtgärder vidtas för att beslut av myndigheter som är behöriga vad gäller akademiskt erkännande fattas inom rimlig tid, är motiverade och kan överklagas på administrativ eller rättslig väg,
- b) att uppmuntra utbildningsanstalterna att utfärda ett europeiskt tillägg till examensbevis i form av en administrativ bilaga som skall beskriva de fullbordade studierna för att underlätta deras erkännande,
- c) att vidta lämpliga åtgärder för att studerande som omfattas av en privat försäkring, särskilt vad gäller hälso- och sjukvård, kan överföra de förmåner som följer av denna försäkring till mottagarstaten, i den utsträckning de inte omfattas av förordning (EG) 1408/71, ändrad genom förordning 307/1999²⁰,
- d) att underlätta integreringen (studieorientering, psykologiskt och pedagogiskt stöd osv.) för utbytesstuderande i mottagarstatens utbildningssystem, samt deras återintegrering i utbildningssystemet i ursprungsstaten, i likhet med vad som sker inom ramen för Sokrates-programmet. I detta syfte bör överensstämmelse mellan läsåren övervägas, bland annat genom att högskolornas läsår delas in i två eller tre terminer,
- e) att vidta lämpliga åtgärder för att förfarandena för överföring och utbetalning av stipendier och andra bidrag till utlandet underlättas och förenklas,
- f) att vidta nödvändiga åtgärder för att avlägsna risken för dubbelbeskattning av stipendier och andra bidrag.

3. Åtgärder som särskilt gäller personer som genomgår en yrkesutbildning

- a) att se till att den ursprungliga medlemsstaten erkänner den yrkesutbildning som genomgått i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör man bland annat främja användningen av dokumentet "Europass-utbildning" som det finns bestämmelser om i rådets beslut 1999/51/EG av den 21 december 1998 om främjande av europeiska utbildningsavsnitt i varvad utbildning, däribland

²⁰ EGT L 38, 12.2.1999, s. 1.

lärlingsutbildning²¹. Dessutom bör införandet av mer genomblickbara yrkesutbildningsbevis främjas, enligt rådets resolution av den 15 juli 1996 om klarhet och tydlighet när det gäller yrkesutbildningsbevis²². Slutligen bör de konkreta förslag som Europeiskt forum lagt fram vad gäller tydlighet i yrkesbevis följas upp med resultat,

- b) att vidta lämpliga åtgärder så att personer som genomgår yrkesinriktad utbildning kan omfattas av socialförsäkring, särskilt vad gäller hälso- och sjukvård, i den mottagande medlemsstaten,
- c) att säkerställa att arbetslösa som påbörjar en yrkesutbildning i en annan medlemsstat kan behålla den arbetslöshetsersättning som de hade rätt till i den ursprungliga medlemsstaten,
- d) att ta i beaktande den yrkesutbildningstid som genomgåts i en annan medlemsstat när kvalifikationstiden beräknas för den person som genomgår yrkesutbildning och som ännu inte har rätt till arbetslöshetsersättning, och att inte ålägga denna person en ny kvalifikationstid på grund av vistelsen i en annan medlemsstat,
- e) att ge de personer som genomgår en yrkesutbildningstid i en annan medlemsstat, men som inte omfattas av direktiv 93/96/EEG, en behandling som minst motsvarar bestämmelserna i det direktivet, med undantag av kravet i fråga om inskrivning vid en godkänt utbildningsanstalt.

4. Åtgärder som särskilt gäller unga volontärer

- a) att inrätta en särskilt ram som är anpassad till de unga volontärernas situation, om en sådan ram inte finns,
- b) att se till att man i ursprungsmedlemsstaten erkänner den volontärtjänstgöring som fullföljs i den mottagande medlemsstaten. I detta syfte bör man bland annat främja användningen av sådana dokument som exempelvis det intyg som det finns bestämmelser om i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets beslut 1686/98/EG av den 20 juli 1998 om att inrätta gemenskapens handlingsprogram "Europeisk volontärtjänst för ungdomar"²³,
- c) att göra det möjligt för de unga volontärerna att med hjälp av E111-blanketten till den mottagande medlemsstaten överföra den sjukförsäkring som de omfattas av i sin ursprungliga medlemsstat,
- d) att göra det möjligt för de unga volontärerna eller för deras föräldrar att även i fortsättningen få familjebidrag och andra bidrag under hela den tid som tjänstgöringen i den andra medlemsstaten varar och under förutsättning att den rättsliga hemvisten förblir i den stat där bidraget betalas,
- e) att volontärtiden tillgodoräknas för de unga volontärer som är arbetslösa eller väntar på att få arbetslöshetsersättning. Detta innebär bland annat att

²¹ EGT L 17, 22.1.1999, s. 45.

²² EGT C 224, 1.8.1996, s. 7.

²³ EGT L 214, 31.7.1998, s. 1.

volontärtiden beaktas vid beräkningen av väntetiden för bidrag, att de unga arbetslösa som får ersättning inte tvingas till en ny väntetid när de kommer tillbaka, och att de under volontärtjänstgöringen är befriade från skyldigheten att stå till arbetsmarknadens förfogande. Däremot innebär inte dessa fördelar att de behåller arbetslöshetsersättning under volontärtjänstgöringen, utan att utbetalningen av ersättningen under den tiden tillfälligt upphör,

- f) att, eftersom volontärtjänstgöringen inte innebär betald verksamhet, undvika att de unga volontärerna och den organisation hos vilken de fullgör sin volontärtjänstgöring omfattas av skatter och sociala avgifter, samt att den dubbelbeskattning som denna verksamhet eventuellt kan leda till undviks.

5. Åtgärder som särskilt gäller lärare och utbildare

- a) att vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att personer som omfattas av en medlemsstats skattesystem och en annan medlemsstats sociala trygghetssystem behandlas lika fördelaktigt som om de omfattades av en och samma medlemsstats bestämmelser i fråga om beskattning och social trygghet,
- b) att vidta åtgärder vad gäller organisation, bland annat av läsåret, som gör det möjligt för lärare att få en erfarenhet av rörlighet, huvudsakligen kortvarig, utan att detta stör läsåret i deras ursprungliga läroanstalt,
- c) att införa europeiska sabbatsperioder som gör det lättare för lärare och utbildare att delta i rörlighet,
- d) att främja införandet av en europeisk dimension i kursplanerna för utbildning av lärare och utbildare, med ledning av erfarenheterna från Sokrates- och Leonardo-programmen, genom samordning av kursplaner, utbyte av personer eller genom praktikperioder i en annan medlemsstat,
- e) att belöna, bland annat genom befordran, dem som skaffar sig yrkeserfarenhet i en annan medlemsstat.

II. UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA

att vartannat år utarbeta en rapport om genomförandet av de olika delar som omfattas av denna rekommendation och att överlämna denna till kommissionen.

III. UPPMANAR KOMMISSIONEN

- a) att inrätta en expertgrupp som består av personer som har kunskaper om de olika grupper som avses i denna rekommendation och i vilken alla medlemsstater skall vara representerade, för att möjliggöra utbyte av information om och erfarenhet av de olika elementen i denna rekommendation,

- b) att vartannat år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén som sammanställts på grundval av bidrag från medlemsstaterna om genomförandet av de olika element som omfattas av denna rekommendation.

Utfärdad i Bryssel den

För Europaparlamentet
Ordföranden

För rådet
Ordföranden

BILAGA

KATEGORIER AV PERSONER SOM DENNA REKOMMENDATION AVSER

I. STUDERANDE :

Personer som genomgår studier vid sådana utbildningsanstalter som de som avses i artikel 149.2 tredje strecksatsen i EG-fördraget.

II. PERSONER SOM GENOMGÅR YRKESINRIKTAD UTBILDNING:

Personer som oavsett ålder genomgår yrkesinriktad utbildning, oavsett nivå, däribland högskolestudier.

III. UNGA VOLONTÄRER :

Personer som i regel är mellan 18 och 25 år och som inom ramen för Europeiska volontärtjänsten, eller inom ramen för internationella projekt för volontärverksamhet som liknar Europeiska volontärtjänsten, deltar i en konkret solidaritetsverksamhet som inte är vinstdrivande och inte betald, och vilken hjälper dem att skaffa sig personliga och samhälleliga kunskaper och färdigheter, och där de i utbyte bland annat får stöd av en handledare.

IV. LÄRARE:

Personer som undervisar vid sådana utbildningsanstalter som de som avses i artikel 149.2 tredje strecksatsen i EG-fördraget.

V. UTBILDARE:

Personer som undervisar såväl vid sådana utbildningsanstalter som de som avses i artikel 149.2 tredje strecksatsen i EG-fördraget, som vid utbildningscentrum för lärlingar eller vid företag.

Anmärkning: Ovannämnda personer avses i denna rekommendation endast i den utsträckning som de planerar att delta i tidsbegränsad rörlighet mellan två av gemenskapens medlemsstater, dvs. ursprungsstaten och den mottagande staten, och när denna rörlighet i princip avslutas med återresa till ursprungsstaten. Man avser inte här de personer som stannar kvar i en och samma medlemsstat eller personer som beger sig till en annan medlemsstat för att bosätta sig för en längre tid eller permanent.

FINANSIERINGSÖVERSIKT

1. ÅTGÄRDENS BETECKNING

Förslag till rådets och Europaparlamentets rekommendation om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare.

2. BERÖRD BUDGETPOST

Del A i allmänna budgeten, del III (kommissionen).

3. RÄTTSLIG GRUND

Artiklarna 149 och 150 i EG-fördraget.

4. BUDGETSPECIFIKATIONER

4.1 Period som rekommendationen omfattar

Rekommendationen omfattar en inledande tvåårsperiod från den dag då rådet och Europaparlamentet antar rekommendationen till den dag då kommissionen lämnar sin första rapport (den kan troligen börja genomföras under andra halvåret år 2001).

5. TYP AV UTGIFTER

Genomförandet av rekommendationen medför inga driftskostnader för kommissionen. I samband med genomförandet av rekommendationen kommer två expertmöten att anordnas per år.

6. BEHOV AV EN GEMENSKAPSINSATS OCH INSATSENS MÅL

6.1 Behov av gemenskapsinsatsen med särskild hänsyn till subsidiaritetsprincipen

Detta förslag till rekommendation ingår i uppföljningen av den grönbok om hinder för rörlighet över gränserna som kommissionen offentliggjorde i oktober 1996 (KOM(96) 642).

I grönboken beskrivs de olika typer av hinder som möts av personer som vill studera, undervisa, forska eller delta i volontärtjänst i en annan medlemsstat i Europeiska unionen. För att undanröja dessa hinder föreslogs ett antal handlingsalternativ. Det breda samråd och de omfattande diskussioner som följde – även i medlemsstaterna och i rådet (utbildning) den 27 juni 1997 – har bekräftat att dessa hinder faktiskt föreligger och att det därför är lämpligt att vidta åtgärder för att rätta till dessa förhållanden.

Valet av denna typ av rättsakt grundas på

- att artiklarna 149 och 150 utesluter all harmonisering av nationell lagstiftning på detta område, och
- att det inte är önskvärt med en tvingande och enhetlig mall för alla, eftersom situationerna ibland skiljer sig mycket länderna emellan.

6.2. Insatsens allmänna mål

I enlighet med huvudsyftet att underlätta rörlighet för personerna i fråga uppmanas medlemsstaterna i förslaget till rekommendation att undanröja de hinder som kvarstår trots gemenskapens regelverk. Förslaget inleds med rekommendationer som är tillämpliga för alla kategorier i fråga (till exempel vad gäller erkännande av erfarenheten som förvärvats i en annan medlemsstat). Därefter kommer mer specifika rekommendationer för varje kategori.

7. UPPFÖLJNING

Enligt förslaget till rekommendation skall kommissionen, två år efter det att Europaparlamentet och rådet har antagit rekommendationen, utarbeta en rapport om genomförandet av dessa punkter under den tid som har förflutit. Rapporten skall beskriva de framsteg medlemsstaterna har gjort på de områden som anges i rekommendationen.

8. ADMINISTRATIVA UTGIFTER

Den faktiska avsättningen av nödvändiga administrativa medel kommer att baseras på kommissionens årliga beslut om fördelning av medel, med hänsyn till vilket antal tjänster och vilka ytterligare medel som beviljas av den budgetansvariga myndigheten.

8.1 Konsekvenser för antalet tjänster

Typ av tjänster		Erforderlig personal för att förvalta insatsen		varav		Period
		Fasta tjänster	Tillfälliga tjänster	Befintliga tjänster inom berört GD eller berörd enhet	Ytterligare tjänster	
Fast anställda eller tillfälligt anställda	A	1,5		1,5		
	B	0,5		0,5		
	C	0		0		
Andra tjänster (END - A7003)			0	0		
Totalt		2,0		2,0		2001-2002

8.2 Totala budgetkonsekvenser för personal

(i euro)

	Belopp	Beräkningsmetod
Fast anställda ¹	432 000	108.000 euros x 2 tim/år x 2 år
Andra tjänster (END - A7003)		A1, A2, A4, A5, A7
Totalt	432 000	

8.3 Budgetkonsekvenser för övriga administrativa utgifter till följd av insatsen

(i euro)

Budgetpost (nr och rubrik)	Belopp	Beräkningsmetod
A-7030 Utgifter för möten och sammankallande av möten	117 000	2 möten x 3 experter x 15 x 650 euro x 2 år Se punkt 1 nedan

Anslagen skall tas ur den befintliga budgeten för generaldirektoratet för utbildning och kultur.

1. Följande utgifter täcks: två årliga möten för den expertgrupp som inrättats i detta syfte (varje medlemsstat utser: en expert för studerande och lärare, en expert för personer som genomgår yrkesinriktad utbildning och utbildare, en expert för unga volontärer).

¹ Genom utnyttjande av befintliga medel som avsatts till att förvalta insatsen (beräkning grundad på avdelning A-1, A-2, A-4, A-5 och A-7) - årskostnad.